

**Силабус курсу
РЕЛІГІЄЗНАВСТВО В ПРЕДМЕТНІЙ СФЕРІ**

Освітній ступінь – магістр
Галузь знань: 03 Гуманітарні науки
Спеціальність: 031 Релігієзнавство
Освітньо-професійна програма «Релігієзнавство»
Кількість кредитів – 3

Рік підготовки, семестр – 5 рік, 2 семестр

Компонент освітньої програми: вибірковий

Дні занять: згідно з розкладом занять
Консультації: згідно з графіком індивідуальної роботи

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.філос.н. **Халіков Руслан Халікович**

**Контактна
інформація**

khalikov@tnpu.edu.ua

066-27-45-610

Опис дисципліни

Курс «Релігієзнавство в предметній сфері» має на меті ознайомити студентів із дисциплінарним поділом релігієзнавства як комплексної науки, що охоплює різні предметні сфери та методологічні підходи; а також надати інформацію про ключові дисциплінарні та предметні галузі в релігієзнавстві та навчити формувати методологічні засади досліджень, виходячи з комплексного характеру релігієзнавства як науки.

Завданнями курсу є напрацювати у студентів вміння визначати предмет релігієзнавчих досліджень та підбирати релевантну методологічну базу, виходячи з розуміння специфічних рис різних релігієзнавчих дисциплін; навчити їх апелювати до якісних наукових джерел, що є авторитетними для конкретної предметної сфери.

Навчальний контент

Теми	Результати навчання
Змістовий модуль 1 Класичні предметні галузі релігієзнавства	
Тема 1. Феноменологія релігії	<p>Вміти виявляти потенційні зв'язки предметних знань релігієзнавства і застосовувати їх у процесі аналізу актуальних суспільних проблем;</p> <p>Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями та школи класичного і сучасного релігієзнавства;</p> <p>Розробляти наукові і прикладні проекти у сфері релігієзнавства з урахуванням цілей та обмежень, а також соціальних, економічних і правових аспектів.</p>
Тема 2. Історія релігії	
Тема 3. Філософія релігії	
Тема 4. Соціологія релігії	
Тема 5. Антропологія та психологія релігії	

Модуль 2 Спеціальні предметні галузі в релігієзнавстві	
Тема 6. Політологія та правологія релігії	<p>Оцінювати і критично аналізувати державно-конфесійні, міжконфесійні та міжрелігійні відносини, стан релігійної свободи і релігійної безпеки в Україні та світі.</p> <p>Приймати ефективні рішення при розв'язанні складних задач і проблем релігієзнавства та у ширших контекстах, зокрема в умовах неповної інформації та суперечливих вимог; аналізувати данні соціологічного дослідження релігійних явищ, процесів та застосовувати їх при моделюванні і прогнозуванні релігійно-конфесійних процесів.</p>
Тема 7. Дослідження неорелігій та езотеричних рухів	
Тема 8. Етнологія та географія релігії	
Тема 9. Практичне релігієзнавство	
Тема 10. Богословське релігієзнавство	
Тема 6. Політологія та правологія релігії	

Формування програмних компетентностей

Індекс в матриці ОП	Програмні компетентності
ЗК 1	Здатність до адаптації і дії в новій ситуації.
ЗК 8	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК 9	Цінування і повага різноманітності та мультикультурності.
СК 3	Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення у галузі релігієзнавства, розв'язувати сучасні релігієзнавчі проблеми.
СК 10	Здатність розробляти і реалізовувати наукові і прикладні проекти у сфері релігієзнавства, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.
СК 12	Здатність застосовувати багатоманіття методологій релігієзнавства при вивченні феномену релігії.
СК 13	Здатність виявляти сучасні тенденції співіснування різних релігій і конфесій в умовах глобалізації та міжкультурного діалогу.
РН 4	Оцінювати і критично аналізувати державно-конфесійні, міжконфесійні та міжрелігійні відносини, стан релігійної свободи і релігійної безпеки в Україні та світі
РН 5	Вміти виявляти потенційні зв'язки предметних знань релігієзнавства і застосовувати їх у процесі аналізу актуальних суспільних проблем.
РН 7.	Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями та школи класичного і сучасного релігієзнавства.

PH 10.	Приймати ефективні рішення при розв'язанні складних задач і проблем релігієзнавства та у ширших контекстах, зокрема в умовах неповної інформації та суперечливих вимог; аналізувати данні соціологічного дослідження релігійних явищ, процесів та застосовувати їх при моделюванні і прогнозування релігійно-конфесійних процесів..
PH 11.	Розробляти наукові і прикладні проекти у сфері релігієзнавства з урахуванням цілей та обмежень, а також соціальних, економічних і правових аспектів.

Літературні джерела

1. Буйських Ю., Ваннер К. Антропология религии. Сравнительные студии від Прикарпаття до Кавказу. – Київ: Дух і Літера, 2019. – 440 с.
2. Бучма О. Політологія релігії: становлення і зміст / О. Бучма // Українське релігієзнавство. – 2009. – Спецвипуск 1. – С. 140-157.
3. Вілсон Б. Соціологія релігії / Б. Вілсон ; пер. з англ. М. Хорольська. – Харків: Акта, 2002. – 344 с.
4. Єленський В. Велике повернення: релігія у глобальній політиці та міжнародних відносинах кінця ХХ – початку ХХІ століття. – Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2013. – 504 с.
5. Кисельов О. Осмислення проблеми співвідношення релігії і культури в українському релігієзнавстві радянської доби // Світогляд – Філософія – Релігія. – 2018. – № 13. – С. 82–88.
6. Предко О. Психологія релігії: Підручник. – Київ: Академвидав, 2008. – 344 с.
7. Титаренко В. Від пророцтв у релігії до прогнозування в релігієзнавстві: історія, теорія, перспективи. Монографія / Віта Титаренко. – Київ, 2017. – 324 с.
8. Филипович Л. Географія релігій як релігієзнавча наука / Л. Филипович // Українське релігієзнавство. – 2009. – Спецвипуск 1. – С.185-190.
9. Филипович Л. Етнологія релігії як галузь релігієзнавства / Л. Филипович // Українське релігієзнавство. – 2009. – Спецвипуск 1. – С. 120-125.
10. Халіков Р. Повстання проти секулярного світу: нарис контрсекулярної релігійності / Руслан Халіков // Релігієзнавчі нариси. – 2018. – № 8. – С. 125-139.
11. Ханеграаф В. Западный эзотеризм. Путеводитель для запутавшихся / Воутер Я. Ханеграаф. – М.: Центр книги Рудомино, 2016. – 256 с.
12. Хромець В. Богословська освіта в Україні: релігійний і світський контекст / Віталій Хромець. – Київ: Дух і Літера, 2019. – 310 с.
13. Шепетяк О. Історія релігій. Том перший. – Жовква: Місіонер, 2019. – 496 с.
14. The Changing Global Religious Landscape / Pew Research Center report from April 5, 2017. – 45 p.
15. Occult Roots of Religious Studies: On the Influence of Non-Hegemonic Currents on Academia around 1900 / Edited by: Y. Mühlematter, H. Zander. – Berlin, Boston: De Gruyter Oldenbourg, 2021. – 283 p.
16. Religious Belief and National Belonging in Central and Eastern Europe / Pew Research Center report from May 10, 2017. – 175 p.
17. Smith J. A Twice-Told Tale: The History Of The History Of Religions' History // Numen. – 2018. – № 48 (2). – P. 131-146.
18. Twenty-First Century Theologies of Religions. – Leiden: Brill, 2016. – 396 p.

Політика оцінювання

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Списування під час контрольних робіт заборонені. Плагіат під час написання есе заборонений, але посилання на якісні дослідження, оформлені згідно з вимогами МОН, вітаються.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
ЗМ 1 (теми 1- 4) усне опитування, тести, завдання	40
ЗМ 2 (теми 5-8) усне опитування, тести, завдання	40
Есе (1 – 8 теми)	20

До Силабусу також готуються матеріали навчально-методичного комплексу:

- 1) Навчальний контент (розширений план лекцій)
- 2) Тематика та зміст практичних і семінарських робіт.
- 3) Завдання для підсумкового контролю (екзаменаційні питання)
- 4) Електронне навчання в системі MOODLE